

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/31/2020
Identifikačné číslo spisu:	8113215329
Dátum vydania rozhodnutia:	29.03.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8113215329.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F. O., trvale bytom v K., časť N., K. XXX/XX, zastúpeného JUDr. Martinou Kožárovou Jenčovou, advokátkou v Prešove, Slovenská 69, proti žalovanej PK AUTO, spol. s r. o., so sídlom v Prešove, Duklianska 23, IČO: 31 733 174, zastúpenej splnomocnenkyňou Vojčik & Partners, s.r.o., so sídlom v Košiciach, mestská časť Juh, Rázusova 13, IČO: 36 866 563, o vrátenie kúpnej ceny oproti vráteniu motorového vozidla, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 17C/134/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 11. júna 2019 sp. zn. 17Co/144/2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 11. júna 2019 sp. zn. 17Co/144/2018 z r u š u j e a v e c m u vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou došlou Okresnému súdu Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“, predtým „súd prvého stupňa“) 9. júna 2008 domáhal voči žalovanej výmeny vadného motorového vozidla Opel Combo Tour 1,3 CDTI (ďalej len „motorové vozidlo“ alebo „vozidlo“) za bezvadné, alternatívne žiadal zaplatenie 546.000,- Sk s 9 %-ným ročným úrokom z omeškania od 28. marca 2008 do zaplatenia, oproti vráteniu motorového vozidla. V žalobe uviedol, že žalovaná neodstránila reklamované vady na motorovom vozidle v zákonnej 30-dňovej lehote, čím sa tieto vady stali subjektívne neodstrániteľné, a preto žalobcovi vzniklo právo na výmenu motorového vozidla. Navyše žalobca reklamoval vadu prevodovky, ktorá doposiaľ nebola odstránená, čo potvrdil aj znalec. U žalovanej si uplatnil výmenu vadného vozidla za bezvadné, alternatívne žiadal vrátenie kúpnej ceny oproti vráteniu motorového vozidla. Žalovaná na výzvu odpovedala zamietavo.

2. Rozsudkom z 25. júna 2010 č. k. 29C/156/08-331 (v poradí prvým) súd prvého stupňa žalovanej uložil povinnosť vymeniť vadné motorové vozidlo za bezvadné, alternatívne žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 18.123,88 eur oproti vráteniu vadného motorového vozidla, do troch dní od

právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania.

3. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Prešove (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvého stupňa/inštancie tiež len „nižšie súdy“) rozsudkom z 13. decembra 2010 sp. zn. 1Co/121/2010 (v poradí prvým) rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti (s výnimkou zamietajúceho výroku) podľa § 219 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (účinného do 30. júna 2016, ďalej len „O. s. p.“) potvrdil a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy odvolacieho konania.

4. Na mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) uznesením z 27. marca 2013 sp. zn. 6MCdo/16/2011 zrušil rozsudok odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolačný súd poukázal na nesprávnu interpretáciu ust. § 19 ods. 4 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa účinného do 1. júla 2007 (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) a následne aj na nesprávne aplikovanie a interpretovanie ust. § 623 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež „Občiansky zákonník“ alebo len „O. z.“). Skonštatoval, že platí právna fikcia, podľa ktorej má spotrebiteľ reklamujúci odstrániteľnú vadu rovnaké práva, ako keby išlo o vadu neodstrániteľnú, ak vybavenie reklamácie trvá dlhšie ako 30 dní. Uvedené ustanovenie stanovuje ako sankciu za oneskorené vybavenie reklamácie nevyvrátiteľnú právnu domnienku, že kupujúcemu (spotrebiteľovi) svedčia práva z titulu neodstrániteľnosti väd, hoci ide o vady vecí, ktoré by bolo možné odstrániť. To znamená, že kupujúci má po márnom uplynutí 30-dňovej lehoty právo zotrvať na požiadavke odstránenia vady alebo zmeniť voľbu a uplatniť práva uvedené v § 623 Občianskeho zákonníka, t. j. právo na výmenu vecí, alebo právo od zmluvy odstúpiť, prípadne právo na primeranú zľavu z kúpnej ceny. Je preto vecou spotrebiteľa, ako sa rozhodne, pričom voľbu musí urobiť bezodkladne po uplynutí 30-dňovej lehoty na vybavenie reklamácie. Touto voľbou je potom kupujúci naďalej viazaný a nemôže ju dodatočne meniť. Ak preto v posudzovanej veci odvolací súd rovnako aj súd prvého stupňa dospel k právnomu názoru, podľa ktorého žalobca ako kupujúci má právo na výmenu vecí, resp. na zaplatenie kúpnej ceny oproti vráteniu veci na základe právnej fikcie uvedenej v § 19 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa, hoci po uplynutí 30-dňovej lehoty na vybavenie reklamácie neuplatnil u predávajúceho právo na výmenu vecí, resp. na odstúpenie od zmluvy (urobil tak až po uplynutí viac ako jedného roka od vybavenia reklamácie - zákazka č. 109006 z 11. októbra 2006) a vec po oprave riadne prevzal, ide o nesprávnu interpretáciu ust. § 19 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa. Kupujúci má podľa § 623 ods. 1 Občianskeho zákonníka možnosť zvoliť si len jeden z dvoch nárokov, a to buď právo na výmenu vecí, alebo právo na odstúpenie od zmluvy. Vzájomne tieto nároky sa vylučujú. Ani súd ich nemôže priznať vo forme alternatívneho plnenia, a preto rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu považoval dovolačný súd za zmatečné a nevykonateľné.

5. Rozsudkom z 3. júna 2015 č. k. 17C/134/2013-117 (v poradí druhým) súd prvého stupňa žalobu zamietol s tým, že o trovách konania bude rozhodnuté v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Rozsudok právne zdôvodnil ust. § 520, § 619 ods. 1 a 2, § 620 ods. 1, § 621, § 623 ods. 1 a 2, § 625, § 626 ods. 1 až 3 a § 627 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a § 19 ods. 1 až 6 zákona o ochrane spotrebiteľa. Vecne dôvodil, že žalobca kúpil od žalovanej 12. septembra 2005 predmetné motorové vozidlo, za ktoré zaplatil 9. septembra 2005 50.000,- Sk ako zálohu na kúpnu cenu a 12. septembra 2005 doplatok kúpnej ceny vo výške 496.000,- Sk. V uvedený deň bol podpísaný aj preberací protokol o prevzatí motorového vozidla. Od tohto momentu začala plynúť 24 mesačná záručná doba. Prvá vada bola žalobcom u žalovanej reklamovaná (č. zákazkového listu 107281) 11. mája 2006 a bola odstraňovaná 11. mája 2006 a 18. septembra 2006. Následne boli reklamované ďalšie vady (č. zákazkového listu 109006 z 11. októbra 2006, č. 109724 z 5. decembra 2006, č. 110744 z 1. marca 2007, č. 111444 z 24. apríla 2007, č. 111618 z 11. mája 2007, č. 111784 z 23. mája 2007). Žalovaná v konaní nepreukázala okolnosti nedostatku súčinnosti žalobcu, preto dĺžka vybavenia reklamácie nemohla byť na ťarchu žalobcu. Žalovaná pri vybavovaní reklamácií nedodržala maximálnu 30-dňovú lehotu v troch reklamačných procesoch, preto podľa § 19 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa má žalobca právo ako pri neodstrániteľných vadách (ust. § 623 Občianskeho zákonníka), t. j. právo na výmenu

veci, odstúpenie od zmluvy, resp. má právo na zľavu z kúpnej ceny. Žalobca si toto právo uplatnil u žalovanej ešte pred uplynutím záručnej lehoty, ktorá mala uplynúť 1. augusta 2008 a to listom z 27. marca 2008, v ktorom požiadal o výmenu predmetného vozidla za bezvadné alebo vrátenie finančnej čiastky oproti vráteniu motorového vozidla. Žalobca s poukazom na právny názor dovolacieho súdu upravil žalobný petít tak, že žiadal už len zaplatenie 8.123,88 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 28. marca 2008 do zaplatenia oproti vráteniu motorového vozidla (vo zvyšku zobral žalobu späť). Prvostupňový súd uznesením z 6. decembra 2013 konanie v časti späťvzatia alternatívneho petitu zastavil podľa § 96 O. s. p. V priebehu ďalšieho konania žalobca tvrdil, že uplatnený nárok mu vznikol aj z titulu odstúpenia od zmluvy, ktorá je neplatnou kúpnu zmluvou z dôvodu opätovného výskytu väd. Žalobca ďalej poukázal na to, že reklamoval rôzne vady motorového vozidla, okrem iného aj „hučanie prevodovky“. Chybná prevodovka bola reklamovaná už v zákazkovom liste č. 107281 11. mája 2006, v zákazkovom liste č. 109006 11. októbra 2006 a v zákazkovom liste č. 111784 23. mája 2007. Žalobca si aj v tomto prípade nároky na výmenu vadného vozidla za bezvadné uplatnil u žalovanej listom z 27. marca 2008, pričom žalovaná jeho požiadavku v liste z 11. apríla 2008 považovala za nedôvodnú. Súd prvého stupňa vo vzťahu k reklamovanej vade „hučanie prevodovky“ vykonal rozsiahle dokazovanie (i výsluch svedka F. S. I., ktorý vypracoval pre žalobcu znalecký posudok č. 4/2008). Dospel k záveru, že práva zo zodpovednosti za vady predanej veci na základe nevyvrátiteľnej právnej domnienky uvedenej v § 19 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa, možno uplatniť len v rámci toho reklamačného konania, predmetom ktorého bola aj vytknutá vada spotrebiteľom v jednostrannom právnom úkone, v ktorom uplatňoval konkrétne právo zo zodpovednosti za vady. Súd mal za to, že na strane žalobcu neboli splnené podmienky pri reklamačných procesoch na postup podľa § 19 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa a ust. § 623 Občianskeho zákonníka. Žalobca v postavení kupujúceho po márnom uplynutí 30-dňovej lehoty na vybavenie reklamácie nerealizoval bezodkladne zmenu voľby a uplatnenie si práva podľa § 623 Občianskeho zákonníka, ale motorové vozidlo po oprave riadne prevzal. Nároky titulom odstúpenia od zmluvy si uplatnil až podaním z 27. marca 2008 napriek tomu, že posledný reklamačný proces bol ukončený už 10. augusta 2007. Žalobcovi teda neprislúcha právo o zodpovednosti za vady podľa § 623 Občianskeho zákonníka na základe nevyvrátiteľnej právnej domnienky v ust. § 19 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa. Za neopodstatnenú súd prvého stupňa považoval aj námietku žalobcu o neplatnosti kúpnej zmluvy z dôvodu existencie výrobných väd, korózie a vady lyžín. Dôvody absolútnej a relatívnej neplatnosti právneho úkonu podľa Občianskeho zákonníka preukázané neboli a samotná existencia väd predanej veci nespôsobuje neplatnosť kúpnej zmluvy, ale oprávnenej osobe vznikajú nároky zo zodpovednosti za vadu. Žalobu preto považoval za nedôvodnú.

6. Na odvolanie žalobcu odvolací súd rozsudkom zo 16. júna 2016 sp. zn. 17Co/314/2016 (v poradí druhým) napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. potvrdil.

7. Na dovolanie žalobcu dovolací súd uznesením z 30. augusta 2018 sp. zn. 6Cdo/45/2017 zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vecne dôvodil, že žalobca po prvom zrušujúcom rozhodnutí najvyššieho súdu podaním z 15. augusta 2013 požadoval priznať uplatnený nárok len z dôvodu opätovného výskytu vady vozidla spočívajúcej v hučaní prevodovky po oprave podľa § 623 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom nárok na plnenie z dôvodu nevyvrátiteľnej právnej domnienky vyplývajúcej z § 19 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorým sa zaoberal najvyšší súd, neuplatňoval. Za tejto situácie, keď sa žalobca v priebehu sporu domáhal posúdenia uplatneného nároku aj z ďalšieho právneho dôvodu, tvrdil rozhodujúce skutočnosti a aj právne argumentoval, spravodlivosť procesu a najmä presvedčivosť odôvodnenia rozhodnutia vyžadovali, aby súd zaujal stanovisko k posúdeniu veci aj z hľadiska tohto ďalšieho právneho dôvodu bez ohľadu na to, že medzi stranami sporu došlo k vzájomnému plneniu. Odvolací súd preto v odôvodnení rozsudku mal zaujať stanovisko aj k prípadnému (ne)splneniu podmienok zodpovednosti žalovanej za vady predanej veci pre opätovné sa vyskytnutie vady po oprave podľa § 623 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v opačnom prípade je rozhodnutie odvolacieho súdu v tejto časti nepresvedčivé a odporujúce ust. § 393 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“). Doplnil, že na týchto záveroch nemôže nič zmeniť ani skutočnosť, že na základe skoršieho právoplatného a vykonateľného rozsudku súdu, ktorý bol následne najvyšším súdom zrušený, došlo medzi stranami k vzájomnému plneniu. Ak bolo plnené v celom rozsahu, je to dôvod na zamietnutie

žaloby, lebo v opačnom prípade by súd neprípustne založil exekučný titul na opätovné vymáhanie už raz splnenej povinnosti. V takom prípade, i keď napokon žaloba bude zamietnutá, treba vychádzať z procesno-ekonomického záujmu úspešnej strany sporu, aby súd o jeho nároku v merite veci rozhodol, a aby sa tak ukázalo, či uplatnený nárok podľa hmotného práva naozaj obстоjí alebo nie. Táto skutočnosť je podstatná tiež pri rozhodovaní o náhrade trov konania. V opačnom prípade, ak súd posúdi uplatnený nárok podľa hmotného práva ako neopodstatnený, žalobu z tohto dôvodu zamietne. Zrušením rozhodnutia, na základe ktorého bolo plnené, odpadá právny dôvod plnenia a poskytnuté plnenie sa stáva bezdôvodným obohatením. Týmto rozhodnutím súd zároveň vyrieši medzi stranami spornú otázku, či tu bola povinnosť plniť podľa hmotného práva, ktorá má podstatný význam pre rozhodnutie súdu v prípadnom konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/85/2013).

8. Odvolací súd nato aj rozsudkom z 11. júna 2019 sp. zn. 17Co/144/2018 (v poradí tretím) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. potvrdil a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že sa plne stotožňuje so závermi prvoinštančného súdu, ktorý v zmysle uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6MCdo/16/2011 dospel k záveru, že uplatnený nárok žalobcu podľa § 623 Občianskeho zákonníka vychádzajúc z ust. § 19 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa nebol realizovaný bezodkladne, pretože žalobca motorové vozidlo po oprave riadne prevzal a nároky z dôvodu odstúpenia od zmluvy si uplatnil až podaním z 27. marca 2008 (napriek tomu, že posledný reklamačný proces väd motorového vozidla bol ukončený 10. augusta 2007). Žalobcovi preto neprislúcha právo zo zodpovednosti za vady podľa § 623 Občianskeho zákonníka na základe nevyvrátiteľnej právnej domnienky vyplývajúcej z § 19 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa. Keďže si žalobca neuplatnil nárok z tohto dôvodu bezodkladne po každom reklamačnom konaní, ktoré bolo dlhšie ako 30 dní, ale ani po uplynutí celého reklamačného obdobia, jeho nárok na vrátenie motorového vozidla oproti vydaniu finančnej čiastky zanikol z dôvodu neuplatnenia si tohto nároku včas. Následne odvolací súd posudzoval uvedený nárok žalobcu aj z titulu opakovane vyskytujúcej sa vady na prevodovke motorového vozidla. Žalobca reklamoval vadu prevodovky 11. mája 2006, 11. októbra 2006 a 5. decembra 2006, ktorá vada bola odstránená až 8. februára 2007, kedy bolo motorové vozidlo prevzaté z opravy. Vada prevodovky nebola neodstrániteľnou vadou. Začiatkom roka 2008 žalobca tvrdil, že sa na vozidle opäť objavilo hučanie prevodovky s následným chvením spojového pedálu, čo potvrdil aj znalec v znaleckom posudku č. 4/2008. Listom z 27. marca 2008 žalobca reklamoval u žalovanej vadu prevodovky, ktorá sa opätovne vyskytla a pristúpil k uplatneniu práva zo zodpovednosti za vady. Ide o totožné podanie, ktorým si žalobca uplatnil nárok na zodpovednosť za vady vyplývajúce z ust. § 623 ods. 1 Občianskeho zákonníka s použitím ust. § 19 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa. Týmto podaním si žalobca uplatnil pre opakovanú vadu na prevodovke nárok na výmenu vadného vozidla za bezvadné a v prípade, ak by to nebolo možné, žiadal o vrátenie kúpnej ceny oproti vráteniu vozidla. Aj v tomto prípade kupujúci (žalobca) vo vzťahu k opätovným vadám na prevodovke si môže uplatniť právo na výmenu veci alebo na zrušenie kúpnej zmluvy. V danej veci si žalobca alternatívne uplatnil nárok na výmenu veci, ale aj na zrušenie zmluvy. Odvolací súd skúmal, či zrušovacím prejavom žalobcu podľa § 623 ods. 1 Občianskeho zákonníka z 27. marca 2008 došlo k účinnému zrušeniu zmluvy (§ 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Súd zistil, že nárok bol uplatnený platným spôsobom, avšak žalobca bol povinný voľbu nároku uskutočniť bezodkladne. Ide o uplatnenie nároku pri najbližšej možnej príležitosti, teda hneď, ako je to možné (čo možno najsôr). V tomto prípade žalobcovi po tom, čo zistil zo znaleckého posudku z 30. januára 2008, že motorové vozidlo má opätovne vyskytujúcu sa vadu, nič nebránilo uplatniť si nárok na odstúpenie od zmluvy v priebehu niekoľkých dní, najnesôr počas mesiaca február 2008. Žalobca nepreukázal žiadne také okolnosti, ktoré by odôvodňovali uplatnenie nároku u žalovanej v dlhšej lehote, teda v lehote, ktorá vyplýva z podania z 27. marca 2008. Žalobca už v januári 2008 vzhľadom na závery znaleckého posudku disponoval podkladmi a všetkými skutočnosťami pre uplatnenie nároku podľa § 623 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nepreukázal existenciu žiadnej objektívnej prekážky, ktorá by mu bránila v splnení tejto povinnosti. Preto nebolo možné považovať uplatnenie tohto nároku za uplatnenie nároku bezodkladne. Žalobu pokladal odvolací súd za nedôvodnú. Doplnil, že skutočnosť, že došlo k vzájomnému plneniu a vráteniu motorového vozidla oproti finančnej čiastke, je len ďalšou okolnosťou,

pre ktorú bolo dôvodné žalobu zamietnuť (odpadol predmet sporu). Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania bolo odôvodnené právne ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 v spojení s § 396 ods. 1 C. s. p. a vecne úspechom žalovanej v odvolacom konaní v plnom rozsahu.

9. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Dovolanie odôvodnil ust. § 420 písm. f/ C. s. p. (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) a § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., t. j. nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom v otázke, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Navrhol zrušenie rozsudku odvolacieho súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie. Uviedol, že uplatnený nárok požadoval priznať napokon z dôvodu opätovného výskytu vady vozidla spočívajúcej v hučení prevodovky po oprave podľa § 623 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd uložil odvolaciemu súdu rozhodnúť vo veci bez ohľadu na to, že došlo k vzájomnému plneniu. Odvolací súd dospel k záveru, že nárok bol uplatnený riadne, t. j. zákonným spôsobom, nebol však uplatnený včas, pretože nebol uplatnený bez zbytočného odkladu. Odvolací súd argumentoval ust. § 623 ods. 1 Občianskeho zákonníka s tým, že voľba nároku sa má uskutočniť bezodkladne. Možno sa len domnievať, že súd mal zrejme na mysli ust. § 599 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého vady musí kupujúci uplatniť u predávajúceho bez zbytočného odkladu. Práva zo zodpovednosti za vady sa môže kupujúci domáhať na súde, len ak vady vytkol najneskôr 24 mesiacov od prevzatia veci. Odhládnuť od toho, že rozhodnutie súdu má byť presvedčivé, zrozumiteľné a jednoznačné v tom, podľa ktorého ustanovenia zákona súd danú vec právne posúdil (čo v danej veci nie je zrejme), je aplikácia ust. § 599 ods. 1 Občianskeho zákonníka nesprávna. Rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne. Lehota v ust. § 599 ods. 1 Občianskeho zákonníka má len poriadkový charakter a v danej veci bolo dôležité, či bol nárok uplatnený v záručnej dobe. V tomto ohľade ide o rozhodnutie prekvapivé, vydané v rozpore s doterajšou ustálenou judikatúrou. Pokiaľ ide o odklon od ustálenej rozhodovacej praxe žalobca poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017, 6Cdo/29/2017, R 76/1966, 3Cdo/210/2010. Z rozhodnutí je zrejme, že nesprávne bolo právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktorý konštatoval, že nárok nebol uplatnený včas, nakoľko nebol uplatnený bez zbytočného odkladu. Rozhodujúce je jeho uplatnenie v záručnej dobe.

10. Žalovaná navrhla dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietnuť. Rozhodnutia nižších súdov považuje za dostatočne odôvodnené a argumentácia žalobcu podľa nej neobstoí.

11. Žalobca zotrval na dovolaní a dôvodoch v ňom uvedených.

12. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 C. s. p.), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je prípustné a tiež dôvodné.

13. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

14. Žalobca vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. a § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Dovolací súd, vychádzajúci z konštrukcie dovolacieho konania v podmienkach aktuálnej právnej úpravy civilného sporového procesu tiež z ostatného záveru veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu o prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov podľa § 420 a § 421 C. s. p. (v tejto súvislosti porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 21. marca 2018 sp. zn. 1VCdo/1/2018), preto pristúpil ku skúmaniu existencie dovolacích dôvodov (a tiež dôvodov prípustnosti dovolania), uplatnených dovolaním v tejto veci, podľa chronológie priradenej im ustanoveniami zákona,

ktorého sú súčasťou.

15. Podľa § 420 písm. f/ C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní (pred odvolacím súdom) došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

17. Pojemným znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu (skôr a dnes ešte v mimosporových konaniach stále účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu por. R 129/1999 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

18. Žalobca dovolaním namietal, že rozsudok odvolacieho súdu je arbitrárny, keď nie je zrejmé, z akého ustanovenia odvolací súd vychádzal, keď dospel k záveru, že nárok je potrebné uplatniť bez zbytočného odkladu (pretože z aplikovaného ust. § 623 ods. 1 Občianskeho zákonníka toto nevyplýva) a navyše bez posudzovania charakteru tejto lehoty „bez zbytočného odkladu“, ktorá je lehotou poriadkovou a nie prekluzívnou.

19. V zmysle zjednocujúceho stanoviska najvyššieho súdu (R 2/2016) prijatého ešte za skoršej právnej úpravy občianskeho súdneho konania „nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016) a výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska - pokiaľ ide o jeho druhú vetu, hovoriacu o nedostatku dôvodov rozhodnutia ako o postupe súdu odnímajúc om účastníkom konania možnosť konať pred súdom - nedotkli, preto ho v tomto smere (pokiaľ ide o jeho druhú vetu) treba považovať naďalej za aktuálne (1Cdo/228/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/92/2018, 4Cdo/59/2017, 5Cdo/45/2018, 7Cdo/141/2017, 8Cdo/49/2017).

20. V predmetnej veci odvolací súd posudzoval nárok žalobcu v intenciách rozhodnutia dovolacieho súdu a dospel k záveru, že nárok žalobcu nebol uplatnený bez zbytočného odkladu s odkazom na ust. § 623 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak ide o vadu, ktorú nemožno odstrániť a ktorá bráni tomu, aby sa vec mohla riadne užívať ako vec bez vady, má kupujúci právo na výmenu veci alebo má právo od zmluvy odstúpiť. Tie isté práva prislúchajú kupujúcemu, ak ide síce o odstrániteľné vady, ak však kupujúci nemôže pre opätovné vyskytnutie sa vady po oprave alebo pre väčší počet väd vec riadne užívať. Žalobca dôvodne namietal, že z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nie je zrejmé, z akého ustanovenia zákona povinnosť uplatniť vady v lehote bez zbytočného odkladu

vyplýva.

21. Rozhodujúcou skutočnosťou tvoriacou základ pre rozhodnutie súdu sú aj právne normy, ktoré sú na konkrétny prípad aplikovateľné. Aj zo zásady „iura novit curia“ (súd pozná právo) možno vyvodiť, že súd sa aj bez návrhu účastníka konania musí vyrovnávať so všetkými relevantnými právnymi normami, aplikovateľnými na konkrétny prípad. Možno rozoznávať napríklad situácie, kedy súd musí určiť relevantnú právnu normu aplikovateľnú na konkrétny prípad a musí ju vo svojom rozhodnutí zohľadniť a kedy súd po určení tejto právnej normy musí zohľadniť všetky časti právnej normy (napr. všetky časti hypotézy právnej normy). „Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon.“ (napr. IV. ÚS 77/02, uznesenie najvyššieho súdu z 27. novembra 2019 sp. zn. 7Cdo/102/2017).

22. Dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd sa dostatočne nevysporiadal s výkladom právnej normy § 623 ods. 1 Občianskeho zákonníka, navyše s tým, že z odôvodnenia nie je zrejmá aplikácia nadväzujúceho zákonného ustanovenia, z ktorého odvolací súd lehotu „bez zbytočného odkladu“ v danej veci vyvodzoval, pričom práve na základe toho potom považoval žalobu za neopodstatnenú.

23. Uvedená absencia dôvodov rozsudku odvolacieho súdu, ktoré dôvody nemožno označiť za nepodstatné, je totiž tak závažným nedostatkom rozhodnutia (a zásahu do procesných práv strany sporu), ktorého intenzita zakladá porušenie práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.)

24. Dovolacím súdom konštatovaná procesná vada zmätočnosti uvedená v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť dovolania; zároveň je však tiež dôvodom, so zreteľom na ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie bez ďalšieho zrušiť. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa pritom do 30. júna 2016 ustálila na tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti znemožňujúcej strane realizáciu jej procesných oprávnení, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší bez toho, aby sa zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (1Cdo/44/2015, 2Cdo/111/2014, 3Cdo/4/2012, 4Cdo/263/2013, 5Cdo/241/2013, 6Cdo/591/2015, 7Cdo/212/2014, 8Cdo/137/2015) a na tom zotrúva rozhodovacia prax najvyššieho súdu aj po nadobudnutí účinnosti predpisov tvoriacich súčasť rekodifikácie slovenského civilného procesu (2Cdo/5/2018, 3Cdo/146/2018, 8Cdo/70/2017). Dovolací súd preto v tomto prípade neposudzoval dovolanie z hľadiska opodstatnenosti argumentácie majúcej väzbu na riešenie právnych otázok (čo v konkrétnostiach znamená tak z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p., ako aj jeho dôvodnosti v zmysle § 432 rovnakého zákona), pominúc na tomto mieste fakt, že jedno z rozhodnutí uvádzaných ako výraz ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (sp. zn. 3Cdo/6/2017), bolo už zrušené (v tejto súvislosti porovnaj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. júla 2018 č. k. II. ÚS 152/2018-45) a ďalšie sa pre odlišnosť uplatnených požiadaviek v tejto veci nejavilo použiteľným (tu porovnaj uznesenie z 24. januára 2018 sp. zn. 6Cdo/29/2017).

25. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 C. s. p.). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 C. s. p.). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami preto zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, majúc za to, že náprava zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto prípade možná i postačujúca (§ 449 ods. 2 C. s. p.).

26. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C. s. p.).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.